

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z wniosku J. Ł. i K. Ł.

z udziałem D. P.

o rozgraniczenie,

na posiedzeniu niejawnym 16 marca 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców

od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi

z 7 lutego 2022 r., sygn. akt III Ca 688/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 3 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie z wniosku J. Ł. i K. Ł. z udziałem D. P. o rozgraniczenie dokonał rozgraniczenia określonych nieruchomości.

Postanowieniem z 25 maja 2015 r. Sąd Okręgowy uchylił powyższe postanowienie i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Brzezinach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, postanowieniem z 11 lutego 2021 r. Sąd Rejonowy w Brzezinach dokonał ponownego rozgraniczenia nieruchomości.

Postanowieniem z 7 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w Łodzi z apelacji wnioskodawców odrzucił apelację w zakresie zaskarżenia rozstrzygnięcia o kosztach postępowania oraz oddalił apelację w pozostałym zakresie.

W skardze kasacyjnej wnioskodawcy, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazali na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Zdaniem skarżących w sprawie występują istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do odpowiedzi na pytania: 1. czy Sąd Odwoławczy rozpoznając apelację w granicach zaskarżenia może bez rozpoznania istoty podniesionych w apelacji zarzutów - które kwestionują (przez naruszenie przepisów postępowania) błędne zbudowanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia przejętego przez Sąd pierwszej instancji - ograniczyć się do poprzestania na stwierdzeniu, że przyjmuje jako własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, które są kwestionowane w apelacji?; 2. czy Sąd Odwoławczy bez wskazania kryteriów oceny dowodu z rozbieżnych opinii kilku biegłych tej samej specjalizacji, może poprzestać przy ustalaniu podstawy faktycznej kwestionowanego w apelacji rozstrzygnięcia wyłącznie na opinii jednego z biegłych, w sytuacji gdy strona w zarzutach apelacyjnych kwestionuje prawidłowość dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny dowodów z rozbieżnych opinii kilku biegłych w zakresie przedstawionej przez biegłych propozycji przebiegu granicy pomiędzy nieruchomościami podlegającymi rozgraniczeniu, zaś zarzut apelacyjny co do braku przedstawienia kryterium wyboru jednej z kwestionowanych, a pozostającej w sprzeczności z innymi opinii, nie został rozpoznany przez Sąd Odwoławczy co do istoty?; 3. czy w sytuacji kiedy w okolicznościach danej sprawy nie nastąpiła zmiana granic prawnych nieruchomości wskutek zasiedzenia (art. 172 k.c.), to miarodajnym dla przyjmowania istnienia przebiegu granicy prawnej (pierwsze kryterium z art. 153 k.c.) mogą być dane wynikające z użytkowania faktycznego (posiadania) zobrazowanego na wykonanych tzw. fotomapach sporządzonych w latach 60 XX wieku dla celów prowadzonej ewidencji gruntów?

Zdaniem wnioskodawców skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana. W uzasadnieniu nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Wywód prawny uzasadniający istnienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc

cechującego się nowością i dotychczas niewyjaśnionego w orzecznictwie powinien bowiem wskazywać na wątpliwości kwalifikowane, a nie zwykłe, które mogą być rozstrzygnięte przez sąd powszechny w toku rozpoznawania sprawy (zob. postanowienie SN z 26 września 2019 r., I CSK 228/19). Takich wątpliwości skarga kasacyjna nie zawiera.

Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne było zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. m.in. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07).

W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w sądzie drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Należy podkreślić, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem jest odrębną konstrukcyjnie i funkcjonalnie częścią skargi kasacyjnej i nie jest rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie w innych częściach skargi argumentów na uzasadnienie podniesionych w nim twierdzeń (zob. postanowienie SN z 22 kwietnia 2015 r., IV CSK 613/14). Rolą Sądu Najwyższego nie jest domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienia SN: z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08 i z 14 grudnia 2004 r., II CZ 142/04). Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania; oba te elementy muszą być przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, ponieważ mimo że argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu

bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (zob. postanowienia SN: z 8 lipca 2014 r., I UK 65/14; z 14 maja 2015 r., III PK 6/15; z 13 lutego 2014 r., I PK 262/13; z 27 maja 2010 r., II UK 274/09; z 13 grudnia 2007 r., I PK 207/07; z 12 lipca 2007 r., III CSK 160/07).

Niezależnie od powyższego, nawet twierdzenia zawarte w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych nie świadczą o występowaniu powołanej w skardze przesłanki przyjęcia jej do rozpoznania.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.